

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт,
Угорщина) Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами VIII Міжнародної
науково-практичної конференції
24-25 жовтня 2024 року**

Україна, Мукачево 24-25 жовтня 2024 р.

УДК 37:378.011.3-057.4:005.332.4-043.83:339.92(477:4)(043.2)
О-72

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)*

Рецензенти:

Староста Володимир Іванович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ДВНЗ “Ужгородський національний університет” (м. Ужгород);

Шпак Валентина Павлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (м. Черкаси).

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Товканець Г.В. – д.пед.н., професор; Кобаль В.І. – к.пед.н., професор; Молнар Т.І. – д.пед.н., професор; Горват М.В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т.М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л.М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

О-72 **Освіта і формування** конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 24-25 жовтня 2024 р., Мукачево / Ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2024. 328 с. ISBN978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції”. Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

УДК 37:378.011.3-057.4:005.332.4-043.83:339.92(477:4)(043.2)

ISBN978-617-7495-53-5

© Мукачівський державний університет, 2024

<i>БОБИРЄВА О.С., ГАВРОШ Л.П.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	74
<i>БОДНАР Н.В., РОЗМАН І.І.</i>	
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ У ПЕРШОКЛАСНИКІВ МОТИВУ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	76
<i>БРИЖАК Н.Ю., НЕСТЕРУК А.А.</i>	
ПОЛІКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС	78
<i>БРИЖАК Н.Ю., ПОНОМАРЕНКО Ю.С.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	81
<i>БРИЖАК Н.Ю., ЧОРНОМОРЕЦЬ А.О.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ	83
<i>БУНДЗЯК Ю.В., ЛІБА О.М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ПОСІБНИКІВ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ САМОКОНТРОЛЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	86
<i>БУРДУВАЛІС К.М.</i>	
ОСВІТА В ПОДІЛЬСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	88
<i>БУТИРІН Є.О.</i>	
РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	90
<i>ВІНАРЧУК Н.М.</i>	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	92
<i>ВОЛОЩУК Б.В., МОЛНАР Т.І.</i>	
РОЛЬ МОТИВАЦІЇ У ПІДВИЩЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	93
<i>ВУРСТА Д.М., МОЧАН Т.М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	96
<i>ГАВРИНЕЦЬ А.М.</i>	
ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ	98
<i>ГАЛЕТА В.С., ПАСЬКО К.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ СТУДЕНТАМИ ХЕЛПЕРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ, ПЕДАГОГІВ, СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ)	101

проводять різноманітні заходи: етичні бесіди, читання художньої літератури, обговорення позитивних і негативних вчинків героїв та дітей. За допомогою добре організовуваної спільної діяльності, всі ці заходи будуть носити велике виховне значення для формування моральних якостей особистості.

Отже, формування моральних якостей особистості не є спонтанним явищем, воно набувається з досвідом, формується з навичками спілкування з друзями, однолітками.

Список використаних джерел

1. Навчально-методичний посібник “Нова українська школа: poradnik dla vchytelya”. URL: <https://nus.org.ua> > NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya
2. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором. Вибрані твори: В 5-ти томах. К.: Рад. шк., 1976 1977, Т.4., 282 с.
3. Чорна К. І. Моральне виховання. Енциклопедія освіти. К.: Юрінком Інтер, 2008. С. 523-524.
4. Щербань П. М. Прикладна педагогіка. К.: Вища школа, 2001, 215 с.

БРИЖАК Н.Ю.,
к.пед.н, доцент,
Мукачівський державний університет, Україна
ЧОРНОМОРЕЦЬ А.О.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта
Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Проблема організації дозвілля дітей в закладах освіти є актуальною і соціально важливою. Особливо вона важлива у відношенні до дітей молодшого шкільного віку, тому що молодші школярі ще не вміють оптимально використовувати вільний час для свого особистісного та фізичного розвитку.

Організація дозвіллевої діяльності має надзвичайний вплив на формування особистості у дитячому віці, адже вона як специфічна творча добровільна діяльність, орієнтована на моральний, фізичний, інтелектуальний, духовний розвиток молодших школярів.

Теорія дозвіллевої діяльності висвітлена в працях Г. Аванесової, Ю. Бардашевської, В. Бочелюк, А. Воловика, В. Воловика, А. Гриньків,

О. Жаркової, І. Петрової, Н. Яременко, Т. Ярошевича та інші. Особливості організації дозвілєвої діяльності молодших школярів як важливу умову успішної самореалізації досліджували Н. Антоненко, Н. Брижак, Т. Гусь, І. Ісаєва, Л. Гаріпов, С. Литвинова, О. Мариновська, Д. Малков, І. Турчина, Т. Черніговець тощо.

Дозвілля є складною поліфункційною категорією й досліджується вченими різних наукових галузей. Так, у Великому тлумачному словнику сучасної української мови [1] зазначено, що дозвілля можна розглядати як частину неробочого часу, що залишається у людини за вирахуванням непорушних, необхідних витрат.

У підручнику “Дозвіллезнавство” за авторством наведено таке визначення: “дозвілля являє собою сукупність різних видів діяльності, якими індивід займається за власною волею: відпочинок, розваги, підвищення майстерності, світа, участь у житті суспільства тощо” [2, с. 3].

У контексті досліджуваної проблеми конструктивною є й подана О. Гончарук структура організації дозвілєвої діяльності молодших школярів: мета, суб’єкти, зміст, взаємодія між суб’єктами, форми і методи, результат, корегування результатів, рефлексія суб’єктів дозвілєвої діяльності [4, с. 28]. На нашу думку, дотримання такої структури в організації дозвілля учнів молодшого шкільного віку уможливить його результативність та сприятиме більш активному залученню школярів до дозвілєвої діяльності.

Важливою особливістю дозвілля є те, що воно сприяє прагнення сучасних школярів до самореалізації і допомагає активізувати їх творчу активність.

Так, Н. Брижак визначає поняття “дозвілля школярів” як “сферу, в якій вони мають змогу виступити в нових для себе ролях, які кардинально відмінні від сімейних та шкільних. На основі дозвілля школярі можуть цілеспрямовано розкрити свої природні потреби в свободі та незалежності та через активну діяльність та максимально повно самовиявитися” [3, с. 15].

Організовуючи дозвілля, науковець вважає, що педагог повинен дотримуватися певних принципів. Принципи становлять теоретичні, соціальні, культурні, політичні, організаційні засади, на яких ґрунтується дозвілєва діяльність, а саме:

- природодоцільності;
- самодіяльності та ініціативи;
- індивідуалізації дозвілєвої діяльності;
- врахування реального оточуючого світу, включення в нього дітей;
- виявлення і розвиток інтересів, потреб дітей у різних видах діяль-

ності (трудовій, спортивній, художній, екологічній, самообслуговуванні) [3, с. 16].

Перераховані принципи спрямовані на розв'язання відразу декількох завдань: з однієї сторони – їх застосування забезпечить довіру та відкритість, з іншої – продемонструє етичні і культурні цінності, які необхідно реалізувати під час дозвілля.

Дозвіллевий час молодших школярів має великий вплив на їх пізнавальну діяльність, тому школярам пропонується значна кількість різноманітних видів дозвіллевої діяльності, зокрема:

- активна діяльність на природі;
- мистецтво;
- техніка [3, с. 23].

Організуючи дозвілля молодших школярів, насамперед варто пам'ятати про те, що дитина має бути особистістю, яка обрала свободу для творчої діяльності і стала суб'єктом дозвілля. Необхідно врахувати також, що дітям подобаються не лише змістовні виховні культурно-просвітницькі дозвіллеві заходи (відвідування вистав, виставок, музеїв тощо, читання книг, проведення різних ігор), але й пасивний відпочинок, розважальні заходи, заняття улюбленими справами, дружнє спілкування і т.п.

Отже, для того, щоб дитина змогла здійснити усвідомлений вибір виду дозвілля, педагог повинен попередньо ознайомити із тими видами діяльності, які можуть бути цікавими для кожної конкретної особистості. При цьому роль педагога полягає у конкретній допомозі кожній дитині зробити свій вибір, а також стимулюванні дитини до розширення світогляду, власних інтересів, дослідження нових напрямків діяльності.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2005. 1728 с.
2. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
3. Брижак Н.Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах: навчальний посібник. К.: Логос, 2017. С. 15-16.
4. Гончарук О. В. Система підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації дозвіллевої діяльності молодших школярів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук:13.00.04., Умань Хмельницький, 2021. 40 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>